

FOR 1956-08-24 nr 9632: Forskrifter om tilvirking, merking og omsetning av ost.

DATO: FOR-1956-08-24-9632
DEPARTEMENT: LMD (Landbruks- og matdepartementet)
AVD/DIR: Avd. for matpolitikk
PUBLISERT:
IKRAFTTREDELSE: 1957-01-01
SIST-ENDRET: FOR-2004-01-09-141
ENDRER:
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: LOV-1932-06-17-6, LOV-2003-12-19-124-§33, LOV-2003-12-19-124-§36, FOR-2003-12-19-1790

INNHold

Forskrifter om tilvirking, merking og omsetning av ost.

- § 1. Ost er i disse forskrifter produkter fremstillet av...
  - § 2. Ostebetegnelser.
  - § 3. Ost (hvitost).
  - § 4. Om merking.
  - § 5. Smelteost.
  - § 6. Mysost (brunost).
  - § 7. Om merking.
  - § 8. Produsenter av hel- og halvfet geitost og av blandet...
  - § 9. Innført ost.
  - § 10. Det er ikke tillatt å selge stemplingspliktig ost som...
  - § 11. De i disse forskrifter fastsatte merkingsbestemmelser...
  - § 12. Mattilsynet kan gi nærmere bestemmelser om form,...
  - § 13. Tilsyn og vedtak
  - § 14. Dispensasjon
  - § 15. Straff
  - § 16. Disse forskrifter trer i kraft 1. januar 1957.
-

Forskrifter om tilvirking, merking og omsetning av ost.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 24. august 1956 med hjemmel i lov av 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. og lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 33 første ledd, jf. § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak av 19. desember 2003 nr. 1790. Fremmet av Landbruksdepartementet. Endret 29 april 1988 nr. 312, 8 feb 2000 nr. 120, 9 jan 2004 nr. 141 (bl.a hjemmel).

§ 1. Ost er i disse forskrifter produkter fremstillet av helmelk, skummet melk, fløte eller blandinger herav,

1. ved at myse er fjernet fra de koagulerte eggehvitestoffer,
2. ved delvis konsentrering av myse (mysost).

Det er forbudt å omsette under betegnelsen ost produkter som inneholder fettstoffer som ikke stammer fra melk. Unntatt herfra er omsetning av margarinost til innenlandsk forbruk.

Disse forskrifter omfatter ost som fremstilles, utbys, innføres eller utføres for salg.

§ 2. *Ostebetegnelser.*

Alle ostebetegnelser må være godkjent av Mattilsynet. Det samme gjelder fantasinavn, herunder varemerker, som brukes som tilleggsbetegnelse til en ostebetegnelse. Ostebetegnelser som er i bruk, ansees godkjent såfremt de ikke er i strid med disse forskrifter.

Betegnelsene roquefort, gorgonzola, parmigiano reggiano og peccorino romano kan ikke godkjennes som hovedbetegnelse, tilleggsbetegnelse eller brukt på annen måte på eller i forbindelse med ost som fremstilles her i landet.

Andre utenlandske ostebetegnelser kan godkjennes under forutsetning av at osten har samme egenskaper, form, størrelse, utseende og hører til samme fettgruppe som i hjemlandet, og gis tilleggsbetegnelsen «NORSK» eller oversettelse av denne til fremmed språk i direkte tilknytning til ostebetegnelsen med bokstaver av samme type, størrelse og farge som ostebetegnelsen.

Ingen art av ost må tilvirkes, utbys til salg eller reklameres under betegnelse som kan framkalle uriktige forestillinger om dens opprinnelse, sammensetning eller fettinnhold.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 141.

§ 3. *Ost (hvitost).*

Etter innholdet av fett inndeles ost i følgende 4 grupper:

1. Helfet ost med minst 45 % tørrstoff-fett (% fett i tørrstoffet).
2. Halvfet ost med minst 30 % tørrstoff-fett.
3. Kvartfet ost med minst 20 % tørrstoff-fett.
4. Mager ost med mindre enn 20 % tørrstoff-fett.

Med Mattilsynets tillatelse kan spesielle ostesorter fremstilles med 40%, 50% og 60% tørrstoff-fett.

Følgende ostesorter kan fremstilles i disse grupper:

1. som helfet ost: Ryfylkeost, Eddaost, Jarlsbergost, Norbo-ost, Norvegiaost, Trønderost, Nøkkelost (Eksport-nøkkelost), Sveitserost (Norsk gruyere), Norsk brie, Norsk camembert, Norsk edamer, Norsk gouda, Norsk saint paulin, Norsk cheddar, Norsk tilsiter, Norsk port salut, Norsk romadur og Normannaost, Sistnevnte skal dog fremstilles med minst 50 % tørrstoff-fett.

Norsk edamerost kan dessuten fremstilles med 40 % tørrstoff-fett.

2. som halvfet ost: Nøkkelost og Eksport-nøkkelost.
3. som kvartfet ost: Nøkkelost.
4. som mager ost: Nøkkelost, gammelost, pultost og ost fremstillet av gjæret eller oppmalt ostemasse.

I merkingen av - eller reklame for - mager ost er det forbudt å bruke ordene «fet», «fett», «fløte» og «smør» eller oversettelse av disse ord til fremmed språk.

For ostesorter som ikke er nevnt ovenfor, bestemmer Mattilsynet fettgruppen når ostebetegnelsen skal godkjennes, jf. § 2.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 141.

§ 4. *Om merking.*

Ostesorter som i henhold til § 3 hører under gruppene 1-3, skal på ostens ene plane flate med fiolett eller svart farge påstemples et kombinert bokstav- og tallmerke som angir ostens fettinnhold:

For gruppe 1: Helfet ost: F.45+

For gruppe 2: Halvfet ost: H.30+

For gruppe 3: Kvartfet ost: K.20+

Norsk edamerost med 40 % tørrstoff-fett merkes 40+ uten bokstavmerke. Normannaost merkes F.50+. Ost med minst 60 % tørrstoff-fett merkes F.60+.

Ost i gruppe 4, mager ost, kreves ikke merket. Men produsenter som ønsker å garantere osten med minst 10 % fett i tørrstoffet, kan på samme måte som for helfet ost bestemt, merke den med bokstav- og tallmerke M. 10 samt produsentens nummer.

Bokstav- og tallmerket skal ha typehøyde på 1,8 cm og plasseres inne i en rund ring 12 cm i diameter og 3 mm bred.

I ringen under bokstav- og tallmerket anbringes det nummer som er tildelt produsenten/importøren i henhold til § 9, 10 og 11 med typehøyde 1,5 cm. I ringen over bokstav- og tallmerket anføres « NORSK OST » med typehøyde på 1 cm.

Har osten mindre diameter enn 25 cm, kan ringen sløyfes, og høyden på bokstav- og tallmerket kan forminskes til 1 cm, høyden på det tall som angir produsentens eller importørens nummer til 0,8 cm og bokstavhøyden i « NORSK OST » til 0,6 cm. Har osten mindre diameter enn 10 cm kan høyden på bokstav- og tallmerket m.v. ytterligere forminskes til henholdsvis 3 og 2 mm og « NORSK OST » til 2 mm.

For de bløte ostesorter, som ikke kan merkes direkte på osten, anbringes merket på kassen eller dunken, når osten forhandles i løs vekt, og på pakken eller esken når den frembys i sådan emballasje.

Mattilsynet kan treffe bestemmelse om hvorvidt osteemballasjen skal merkes med vedkommende ostesorts betegnelse og i tilfelle fastsette bokstavstørrelsen for samme.

Ost fra meierier som i henhold til regler for bruk av fellesmerket « Norsk Firkløver » er berettiget til å bruke dette, kan dessuten merkes med firkløvermerket. Dette anbringes i såfall på samme side som bokstav- og tallmerket enten utenom bokstav- og tallmerket eller ved oblat som må være gjennomsiktig og slik utformet at bokstav- og tallmerket vises gjennom oblaten.

I tillegg til foran nevnte merking, kan produsenten på ostens annen side anbringe sitt navn og adresse, firma- og varemerke og eventuelle opplysninger om osten eller dens kvalitet, jfr. dog § 2, siste ledd. Samme adgang har samvirkemessige sammenslutninger av meierier og produsenter. Merkingen må ikke være egnet til å gi misvisende forestillinger om ostens art, kvalitet eller opprinnelse.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 141.

§ 5. Smelteost.

Ved smelteost forstås omarbeidet og varmebehandlet ost, blandinger av ost eller en blanding av ost med andre melkeprodukter (smør, tørrmelk, kasein, mysekonsentrat m. m.), med eller uten tilsetning av mineralsalter, krydderier, smaks- og aromastoffer, eventuelt også næringsstoffer som ikke stammer fra melk. Av oppløsende og emulgerende salter kan tilsettes inntil 3 % av den samlede vekt.

Smelteost innordnes under de fettgrupper som er angitt i § 3 og merkes som i § 4 bestemt for de bløte ostesorter. I tillegg til et eventuelt varemerke eller ostens navn skal smelteost gis

betegnelsen, « NORSK SMELTEOST » eller oversettelse av denne til fremmed språk. Er smelteosten tilsatt andre næringsstoffer som f. eks. skinke eller tomat, skal dette angis ved tilleggsbetegnelsen « .....MED SKINKE », « .....MED TOMAT », eller oversettelse av denne til fremmed språk. Slik tilleggsbetegnelse kan utelates såfremt det av ostenavnet umiddelbart fremgår hva smelteosten er tilsatt, f. eks. « BACON-ost », « TOMAT-ost ».

Når det ved fremstilling av smelteost anvendes minst 75 % av en bestemt ostesort, kan navnet på denne benyttes som tilleggsbetegnelse. Den øvrige benyttede ost skal være av samme kvalitet.

Smelteost skal dessuten merkes med produksjonsdato, eventuelt angitt i kode godkjent av Mattilsynet, samt ostens netto minimumsvekt eksklusive emballasje når osten forlater fabrikk.

På pakning som inneholder flere mindre enheter eller porsjoner, kan merking, vekt m.v. angis på den felles pakning.

Smelteost må ikke gis slikt utseende at den kan forveksles med usmeltet ost.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 141.

§ 6. Mysost (brunost).

Etter innhold av fett og geitmelk skal mysost betegnes:

I Geitost (Ekte geitost).

1. Helfet geitost, når den er fremstillet av bare geitmelk og inneholder minst 33 % fett i tørrstoffet.
2. Halvfet geitost, når den er fremstillet av bare geitmelk og inneholder minst 20 % fett i tørrstoffet.

II Blandet geitost.

1. Gudbrandsdalsost, når den er fremstillet av kumelk med tilsetning av minst 1 liter geitmelk beregnet pr. kg ferdig ost. Den skal inneholde minst 35 % fett i tørrstoffet og være fremstillet av myse etter kaseinproduksjon.
2. Blandet geitost, når den er fremstillet av kumelk med tilsetning av minst 1 liter geitmelk beregnet pr. kg ferdig ost og inneholder minst 33 % fett i tørrstoffet.

Som erstatning for geitmelk ved produksjon av blandet geitost kan brukes ekte geitost i en mengde som tilsvarer 1 hg ekte geitost pr. kg blandet geitost, jfr. § 8, 2. ledd.

Ved produksjon av blandet geitost kan eventuelt overskott av geitfløte etter produksjon av ekte geitost ikke nyttes til ekvivalering av geitmelk.

III Mysost.

1. Helfet fløtemysost, når den er fremstillet av kumelk og inneholder minst 33 % fett i tørrstoffet.
2. Halvfet fløtemysost, når den er fremstillet av kumelk og inneholder minst 20 % fett i tørrstoffet.
3. Mager mysost, når den er fremstillet av kumelk og inneholder mindre enn 20 % fett i tørrstoffet.

Ingen art av geitost eller mysost må frembys til salg eller reklameres under betegnelser som kan fremkalle uriktige forestillinger om dens sammensetning, fettinnhold eller opprinnelse. Således må ordene « fet », « fett », « fløte » eller « smør » ikke inngå i betegnelsen for mysost som hører under gruppe III, punkt 3 og ordet « geit » må bare forekomme i betegnelser for ost som hører under gruppe I og II. For blandet geitost som hører under gruppe II må ordet « geit » bare brukes i forbindelse med ordet « blandet ».

§ 7. Om merking.

Geitost, blandet geitost og helfet og halvfet fløtemysost skal på ostens ene kantside påstemples produsentens nummer etter § § 9, 10 og 11, samt følgende bokstav- og tallmerke:

For helfet geitost:	F.G.33+
For halvfet geitost:	H.G.20+
For blandet geitost:	B.G.33+
For Gudbrandsdalsost:	G.35+
For helfet fløtemysost:	F.33+
For halvfet fløtemysost:	H.20+

Bokstav- og tallmerket skal ha typehøyde på minst 15 mm og produsentnummeret typehøyde på minst 12 mm. På 4 kilos ost skal merket og nummeret anbringes minst 2 ganger, og på mindre enheter minst 1 gang.

På ostens motstående side eller andre sider kan påstemples produsentens navn og adresse samt firma- eller varemerke, slik som i § 4 bestemt.

Blir mysosten maskinpakket ved direkte fylling i kartonger (støping), kan merkingen utføres på den benyttede kartong.

Mysost som skal eksporteres, skal dessuten merkes med betegnelsen « NORSK OST » eller oversettelse av denne til fremmed språk.

Mysost som hører under § 6, III, punkt 3 skal ikke stemples.

De i § 6 nevnte ostesorter fra meierier som i henhold til regler om bruk av fellesmerket « Norsk Firkløver » er berettiget til å bruke dette, kan dessuten merkes med firkløvermerket. Dette anbringes i såfall på samme kantside som bokstav- og tallmerket eller på motstående kantside.

§ 8. Produsenter av hel- og halvfet geitost og av blandet geitost plikter å føre protokoll over mengden av innveid geit- og kumelk og mengden av produsert og stemplet geitost og av blandet geitost. Disse protokoller skal til enhver tid være tilgjengelig for kontroll.

Produsenter av blandet geitost som i minst halvparten av den årlige driftstid har tilstrekkelig geitmelk for produksjon, kan etter søknad til Mattilsynet gis tillatelse til å benytte innkjøpt stemplet helfet geitost for supplering av geitmelken i den øvrige driftstid.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 141.

§ 9. Innført ost.

Importører av stemplingspliktig ost skal melde seg til Mattilsynet for registrering og tildeles av dette et nummer som i nærmere angitte tilfelle skal stemples på osten.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 141.

§ 10. Det er ikke tillatt å selge stemplingspliktig ost som ikke er merket på forskriftsmessig måte. Enhver som kjøper stemplingspliktig ost for videre forhandling, skal påse at varen er forskriftsmessig merket.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 141 (tidligere § 12).

§ 11. De i disse forskrifter fastsatte merkingsbestemmelser gjelder også for ost som eksporteres.

0 Endret ved forskrifter 8 feb 2000 nr. 120, 9 jan 2004 nr. 141 (tidligere § 13).

§ 12. Mattilsynet kan gi nærmere bestemmelser om form, størrelse og andre kjennemerker for de enkelte ostesorter.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 141 (tidligere § 14).

§ 13. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

0 Tilføyd ved forskrift 8 feb 2000 nr. 120. Endret 9 jan 2004 nr. 141 (tidligere § 14a).

§ 14. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

0 Tilføyd ved forskrift 8 feb 2000 nr. 120. Endret 9 jan 2004 nr. 141 (tidligere § 14b).

§ 15. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 141.

§ 16. Disse forskrifter trer i kraft 1. januar 1957.

Fra samme tid oppheves Regler om innførsel, tilvirking og merking av ost og mysost fastsatt ved kgl.res. av 23. april og 3. desember 1925, 5. september 1930, 21. mai 1932, 19. mars 1937, 21. juni og 11. oktober 1946 og 6. mars 1953.